

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
ELEKTROS SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narys
Donatas Jasas
Komisijos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas
Komisijos pirmininkė
Inga Žilienė

2019-05-13

**PAŽYMA
DĖL DIDŽIAUSIOSIOS ELEKTROS ENERGIJOS, PAGAMINTOS IŠ
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ, KAINOS NUSTATYMO METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2019 m. gegužės 13 d. Nr. O5E-117
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 1 ir 2 punktais, 20 straipsnio 6 dalimi, kuriais Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) kompetencijai priskirta tvirtinti didžiausiosios kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodiką, Komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyrius (toliau – Skyrius) parengė Komisijos nutarimo „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Didžiausiosios kainos metodika) projektą (toliau – Projektas).

Projekto tikslas yra nustatyti skaidrius ir objektyvius didžiausiosios kainos nustatymo principus. Projektu siekiama užtikrinti, kad Didžiausiosios kainos metodika atitiktų Įstatymo 20 straipsnio 6 dalies reikalavimus, numatančius, kad didžiausioji elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kaina nustatoma vadovaujantis mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams principu. Komisijos pateiktame Projekte didžiausioji kaina nustatoma vadovaujantis aukščiau išdėstytais principais bei atsižvelgiama į šiuos kriterijus:

1. Investuotino kapitalo apimtį elektrinei įsteigti;
2. Elektrinės naudingo eksploatavimo laikotarpį;
3. Skatinimo laikotarpį;
4. Laukiamą elektrinės pagamintos ir patiektos vidutinės metinės elektros energijos kiekį;
5. Laukiamą elektrinės veiklos sąnaudų apimtį;
6. Laukiamą elektrinės kuro įsigijimo sąnaudoms prilyginamų sąnaudų apimtį elektrinėms, naudojančioms biomasę ir elektrinėms, naudojančioms biodujas;
7. Laukiamą elektros ir šilumos galių santykį kietąjį biokurą ir biodujas naudojančioms elektrinėms;
8. Diskonto normą.

Didžiausiajai elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainai (toliau – didžiausioji kaina) apskaičiuoti buvo pasirinktas būsimųjų pinigų srautų įvertinimo grynąja dabartine verte (NPV), lygia nuliui, modelis, t.y. diskontuotas neigiamas pinigų srautas (investicijų ir būsimų

pinigų išlaidų grynosios dabartinės vertės) turi atitikti diskontuotą teigiamą pinigų srautą (būsimų piniginių pajamų grynąją dabartinę vertę). Metodikoje numatyta, kad Didžiausiosios kainos skaičiavimas bus vykdomas dviem etapais: pirmuoju etapu, vadovaujantis mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams principu, atsižvelgiama į Europos šalyse viešai skelbiamus duomenis apie efektyviausių elektros energijos gamybos, naudojant skirtingas atsinaujinančių išteklių rūšis, technologijų elektros energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminti lyginamąsias elektros energijos gamybos sąnaudas ir atrenkamos dvi mažiausią reikšmę turinčios technologijos. Antruoju etapu apskaičiuojamos šiomis dviem atrinktomis technologijomis gaminamos elektros energijos projektinės kainos, įvertinant Lietuvos rinkoje steigiamų ir veikiančių elektrinių santykinių sąnaudų grupes. Atsižvelgus į gautus rezultatus, Didžiausioji kaina nustatoma (atrenkama) mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams principu.

Didžiausiajai kainai apskaičiuoti reikalingi įvesties duomenys nustatomi atsižvelgiant į Europos šalyse viešai skelbiamus duomenis apie efektyviausių technologijų elektros energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminti faktinius duomenis, taip pat į Lietuvos rinkoje steigiamų elektrinių faktinius duomenis.

Metodikoje nustatyti skirtingų technologijų laukiamos metinės elektrinės veiklos sąnaudų apimties apribojimai remiantis Europos šalyse viešai skelbiamais duomenimis apie Europos šalyse naudojamus veiklos sąnaudų apribojimus. Vertinant buvo remiamasi šiais šaltiniais: Fraunhofer saulės energijos sistemų instituto ataskaita „Levelized cost of electricity renewable energy technologies“ (2018 m.)¹; International Renewable Energy Agency (IRENA) ataskaita „Renewable power generations costs in 2017“ (2018 m.)². Nustatant biomasės veiklos sąnaudas kaip procentą nuo investuotino kapitalo papildomai buvo atlikti skaičiavimai remiantis AB „Utenos šilumos tinklai“, AB „Alytaus energija“ (tuo metu - UAB „Litesko“ filialo „Alytaus energija“) ir UAB „Utenos šilumos tinklai“ pateiktomis ataskaitomis apie patiriamas veiklos sąnaudas ir atliktomis Komisijos suderintomis investicijomis į kogeneracines jėgaines³. Nustatant saulės energijos elektrinių veiklos sąnaudų dalį nuo investuotino kapitalo dydžio, įvertinta Saulės energetikos asociacijos 2019 kovo 26 Nr. 03-26/02 raštu pateikta informacija. Pastabų, kad metodikoje netinkamai įvertinti veiklos sąnaudas apribojantys dydžiai, nebuvo.

Vadovaujantis Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklėmis, patvirtintomis Komisijos 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. O3-350 „Dėl Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklių patvirtinimo“, Projektas buvo paskelbtas viešajai konsultacijai nuo 2019 m. balandžio 11 d. iki 2019 m. balandžio 18 d. 2019 m. balandžio 18 d. buvo surengtas viešas Projekto aptarimas. Viešosios konsultacijos metu pastabų pateikė: Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, AB „Lietuvos energija“, AB „Litgrid“, Lietuvos vėjo energetikos asociacija. Detalus pastabų ir pasiūlymų vertinimas pateiktas derinimo pažymyje (pridedama).

¹ https://www.ise.fraunhofer.de/content/dam/ise/en/documents/publications/studies/EN2018_Fraunhofer-ISE_LCOE_Renewable_Energy_Technologies.pdf

² https://www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2018/Jan/IRENA_2017_Power_Costs_2018.pdf

³ Komisijos 2008 m. gruodžio 12 d. nutarimas Nr. O3-198 „Dėl akcinės bendrovės „Šiaulių energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų“; Komisijos 2008 m. spalio 2 d. nutarimas Nr. O3-140 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Utenos šilumos tinklai“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų“; Komisijos 2009 m. balandžio 2 d. nutarimas Nr. O3-35 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Alytaus energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų“; Komisijos 2012 m. rugsėjo 10 d. nutarimas Nr. O3-225 „Dėl valstybinės kainų ir energetikos komisijos 2009 m. balandžio 2 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Alytaus energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų“ pakeitimo“.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Skyrius siūlo pritarti pateiktam nutarimo „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ projektui.

PRIDEDAMA:

1. Komisijos nutarimo „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ projektas, 10 lapų.

2. Komisijos nutarimo „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ projekto derinimo pažyma, 14 lapų.

Vyriausioji patarėja

Medeina Augustinavičienė

Į posėdį kviečiami:

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos atstovai;

Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos atstovai.

Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos atstovai;

Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacijos atstovai;

Lietuvos saulės energetikos asociacijos atstovai;

Lietuvos vėjo elektrinių asociacijos atstovai;

AB „Energinės skirstymo operatorius“ atstovai;

AB „Lietuvos energija“ atstovai;

LITGRID AB atstovai.